

HADTÖRTÉNELMI OKMÁNYTÁR

A MAGYAR VÖRÖS HADSEREG DIADALMENETE

1919. máj. 30—jún. 11.

Részlet a Hadseregparancsnokság hadműveleti naplójából*

A Magyar Vörös Hadsereg hadműveleti naplóját a Hadseregparancsnokság felállításától, 1919. április 21-től kezdődően, 1919. július 31-ig vezették. A napló tömören, összefoglalva rögzíti a mindennapi harctéri eseményeket, a hadsereg részére kiadott parancsok, rendelkezések lényegét.

Az alább közölt rész a Magyar Vörös Hadsereg északi ellentámadásának előkészítéséről és a hadjárat június 11-ig tartó időszakáról ad áttekintő képet. Szemléletesen bemutatja, hogy a Vörös Hadsereg legfelső vezetése hogyan tervezte, szervezte, vezette és ellenőrizte a hadműveleteket.

A naplórészletben előforduló értelemzavaró elírásokat kijavítottuk. Bár az előforduló helységnevek nem a mai helyesírásnak megfelelően vannak írva, a hitelesség kedvéért az eredeti formában hagytuk meg. A naplórész szövegében előforduló rövidítések teljes értelmezését külön lapon a naplórész végén közöljük.

*

V./25.

Del. 10 h-ig helyzet:

Szécsényig változatlan.

Szécsénytől Terbelédig csapataink mindenütt az Ipoly mentén, továbbá Fülektől északnyugatra. Járőrök Feled irányában előnyomulóban.

Elővédék a Sajót Sajópüspökitől Sajó Ivánkáig elérték.

Ellenségnek május 23-iki támadása Miskolcz ellen véglegesen visszavertnek tekinthető.

1. ho. egy különítménye előnyomulóban Sajó Szt. Péter felé.

* Hadtörténelmi Levéltár: Magyar Tanácsköztársaság iratai. A Vörös Hadsereg Parancsnokság naplója 51. doboz.

Felfogott rádió táviratokból kitűnik, hogy a csehek a helyzetet Sajó Szt. Péternél minden oldalról fenyegetőnek tartják és hogy V/29-én 9 zlj (népfelkelő csapat) érkezése van jelezve.

III. hdt. utasított, hogy erélyes előnyomulása által a fenyegető helyzet tényleg minél előbb beálljon. (525/9)¹

Általános helyzetből kifolyólag a hadseregparság elhatározta, hogy a Tisza és Losoncz közt fekvő területen mindazon előkészületeket megteszi, melyek egy esetleges nagyobb támadó hadművelethez szükségesek.

III. hdt. feladata: ellenséget Miskolcztól északkeletre visszavetni, hogy saját erőink Szerencs illetőleg Szikszó felé előnyomulhassanak.

Sajó vonalát megfigyelni Sajóvámos és Velezd közt, továbbá Bánrévét és Rimaszombatot birtokába venni.

3. h. o. feladata:

Ipoly vonalát Várgedéig megfigyelni.

Losonczot birtokba venni.

Erőinek zömét Fülek—Rap környékén összpontosítani további előnyomulásra, illetve *vasúti elszállításra*.

Támadás az egész vonalon május hó 27-én del. 9 h-kor megindítandó. (525/11)

Hadseregparság számít azzal, hogy a 8. h. o. május hó 31-ig menetkész. (525/13)

1. ddr. az említett aktio alatt az Ipoly vonalát figyelni és erős felderítő különítményeket küld ki.

Egyidejűleg egy monitor és ágyúnaszád az ellenségnek a Dunára támaszkodó szárnyát támadja meg és visszavonulásra kényszeríti. (525/15)

Eddigi megállapítás szerint *Felső-Magyarországon a megszálló csapatok ereje 4 h. o.* (kb. 30 000 puska).

Dut. 10 h-ig helyzet:

Sajó Szt. Péter felé előnyomuló különítményünk Bábonyra visszaszorított.

Különben változatlan.

¹ A naplórészlet egyes bejegyzésénél található hasonló számok közül az első számjegy a bejegyzés hónapját, a másik két számjegy a bejegyzés napját tünteti fel. A negyedik számjegy az az napon kiadott rendelkezések, parancsok hadműveleti számai. A jelen esetben a számok így olvasandók: 5. hónap 25-én.

V./26.

Del. 10 h-ig helyzet:

Ellenség Fülek Kelecsényből kivonult.

A Rima és Sajó vonala Simonyitól (Feledtől délkeletre) Sajóka-zinczig megfigyelve illetve megszállva.

Sajó Szt. Péter ellenség által megszállva.

Különben helyzet változatlan.

Miskolcznál, Rimaszombat és Losonc elleni akció május hó 29. *del. 9 h-ra halasztatott el*, mivel az előkészületek előbb be nem fejezhetők. (526/4)

Hajógyári munkásokból alakult munkásezred száma 9.

Egy lehallgatott rádióparancsból kivehető, hogy a *cseh erők zömének* Kassára való visszavétele van tervbe véve.

Kassától délre bolsevista lázadás volt (cseh-szlovák sajtó iroda jelentése). (526/19)

Esti helyzet változatlan.

Politikai és gazdasági okokból a hadseregparság elhatározása a cseh—román haderők belső szárnyát áttörni és először a cseheket megverni és azután a Tiszán átkelve a román haderő ellen fordulni.

E célból a 4. és 6. h. o. május 27-én dut. 4 h-tól kezdve Kecs-kemétről akként szállítatnak Miskolcra, hogy az első csapatok május hó 29-én *del. 9 h-kor* érnek csak be, vagyis az első akció megkezdésekor (Tisza Lucz, Sajó Vámos, Rimaszombat felé).

I. hadtest parság a 4. és 6. h. o. elszállításáról éjjel Hughesen értesítetett. (527/1)

III. hdt. értesítetett, hogy a 4. és 6. h. o. Miskolcz környékére mint hadsereg tartalék lesz összpontosítva. (527/2)

V./27.

Del. 10 h-ig helyzet: változatlan.

Tekintettel a napokban felveendő hadműveletekre a még hiányzó alakulások megszervezése illetve kiegészítése megsürgetett.

A cseh hivatalos jelentés hirdeti, hogy a csehek Putnokot és Bánrévét kiürítették. III. hdt. ezen hír felderítésére utasított. (527/17)

2. ddr. értesített, hogy június 2-től kezdve harczkész állapotban legyen, mivel a hdsg. parság a ddr-t hadműveletekre akarja felhasználni. (527/18)

1. hdt. parság tájékoztatva lett a közeljövőben felveendő hadműveletekről és utasított, hogy V/29-étől kezdve a Tiszán való átkelést tüntesse. És pedig szolnoki hídfőtől kisebb erők törjenek ki és Csongrádnál főleg az átkelés tüntetendő. (527/21)

Irányelvek a legközelebbi hadműveletekre (cseh és román erők visszavetése). Kiadatott.

Végrehajtásra következő csoportok alakítatnak:

1. III. hdt. (1., 4., 6. és 5. h. o.-ból a 10. ddr. parság a Bessenyő, Sajó Szt. Péter, Sajó Kazincz környékén lévő erőkkel.
2. 5. h. o. többi részei
3. 3. h. o.
4. 1. ddr.

Feladatok.

ad 1. Tisza és Bódva közt erős déli szárnyal előnyomulni és lehetőleg gyorsan Sátoralja Újhely—Kassa—Szepsi vonalát elérni.

Igyekezni kell 1. h. o. mint tartalékot visszatartani.

Május 29-kei támadást az azonnali előnyomulás és erélyes üldözés kövesse.

ad 2. Az 5. h. o. V/29-én Rimaszombatot megszállja és kisebb erőköt Rozsnyó és Tiszolcz felé kiküldeni.

A h. o. főereje Putnok—Bánréve és Rimaszombat környékén gyülekeztető, ahol a hdsg rendelkezésére áll.

ad 3. A 3. h. o. feladata V/29-én *Losoncot* megszállni és azután erős különítményt Zólyomra előretolni. A h. o. zöme mint hdg tartalék Losonc környékén helyezendő el.

ad 4. Az 1. ddr egy erős különítményt Lévára toljon ki. Mihelyt ezen különítmény hatását érezteti, a Duna hajórajjal összeműködve az Ipolyság—Szob között álló erőköt a Garamig tolja előre. (527/22)

Ellenséges helyzet megítélése.

Román részről önálló aktio egyelőre nem várható és a románok csak akkor lépnének fel támadólag, ha a francia erők is megindulnának, Szeged irányából.

Szerb részről csak Pécs vidékéről jönnek kb. 3. ezred számításba, mivel Duna—Tisza közti szerb erők Laibach felé az olasz frontra szállítottak el.

Francia erők kb. 130.000 ember, melyekből kb. 30.000 fő van Szeged környékén. A francia erők zöme Zagreb—Gyékyényes közt lehet, de másrészt nincsen kizárva, hogy Újvidék felé vannak szállítás alatt. A francziák támadásra készen lesznek, a támadást azonban politikai okoknál fogva (ellentét angolok és francz. közt) még nem kezdik meg...

Bánatot úgy látszik román erők (egy h. o.) fogják megszállani.

V/28.

Del. 10 h-ig helyzet: Sajó Szt Pétert csapataink ma reggel heves harc után elfoglalták.

Különben a helyzet változatlan.

Egy felfogott olasz távirat szerint az olasz csapatokat Kassa környékén pihenőre összevonják.² (528/8)

Hadihajós főparság utasított, hogy vizirepülőikkel támadja meg az Ipoly mentén álló csapatokat az V/29-iki támadásnál. (528/10)

III. hdt. jelenti, hogy aktiót csak 20 órával később kezdi meg.

1. ddr. 3. h. o., 5. h.o. és III. és I. hdt. értesítették, hogy a V/29-re kitűzött támadás V/30-án del. 6 h-kor kezdendő meg.

Ok: előkészületek nem fejezhetők be előbb. (528/12)

4. és 6. h. o. szállítás alatt Kecskemétről Miskolcz felé.

² Nem olasz egységekről van szó, hanem az Olaszországban, cseh és szlovák hadifoglyokból szervezett légiós egységekről.

Budapesti kat. főparsággal a hdsg. parság. szándéka, cseh—román haderők megtámadásáról, közöltetett.

Bpesti kat. főparság. feladata:

1. Bpestről—Szeged—Szabadka—Pécs felé vezető vasútvonalakat megrongálásra előkészíteni.

2. Hogy a Duna és Tisza közt Bpest felé műutakat tüzérség által elzárandók.

3. A déli, délkeleti és délnyugati védőszakaszok egyelőre még nem szállandók meg. (528/14)

Egy kémünktől: egy a román hadsereg csoportosításáról és hadrendjéről szóló nagyon jó jelentés érkezett be. (528/24)

V./30.

Saját csapataink ma del. 6 h-kor megkezdették a támadást *Ipoly-torkolat és Tisza közt északi irányban.*

Az 1. ddr Szobtól előnyomulva a hadirajunk³ kiváló támogatása mellett Garamkövesdet érte el. Esztergomnál önként a Dunán átkelt vörösörök Párkány-Nánától északra fekvő magaslatokat foglalták el. Ipolyságnál erős ellentállás. Balassagyarmattól északra fekvő magaslatokat még a dél folyamán elfoglaltuk. Itten erős cseh ellentámadásokat vertünk vissza.

Zsákmány 4 löveg, több g. p. és fogoly.

3. h. o.-nak nehéz harcza volt. Az esti órákban azomban sikerült *Lozonczot* elfoglalni.

5. h. o. egész nap nehéz harcban állott. *Bánrévét* elfoglalta.

Esti órákban saját csapataink Rimaszécsnél, Lénárdfalva, Málé—Putnok vonalában harcban állanak. A h. o. jobb szárnya Sajókaza elfoglalása után Csüre 259 magasságában áll. Ellenség itten észak felé visszavonulóban.

III. hdt. csapatai (6. h. o.) Frank hegyet és Szikszót elfoglalták. Ellentámadásokat visszavertek.

1. h. o.-nak jobb szárnya Tisza Lucz irányába nyomult előre és Abonyi psz. érte el, ahonnan ellenséges (román) ellentámadás visszavetette Körömig. A h. o. zömének nem sikerült a Hernád vonalát átlépni és a magaslatokon lábatvetni.

Párkány-Nánát a csehek dut. visszafoglalták.

A hdsg. parság az esztergomi direktoriumnak kifogásolta, hogy Párkány-Nána elfoglalását önkényesen hajtotta végre.

³ Hadihajórajunk tevékenységének elismeréséről van szó.

II. hdt. jelentést tesz egyes csoportok fegyelmetlenségéről, amely mögött szervezetlenség és anarchia rejtőzik és azt javasolja, hogy Zalaegerszeg és Szombathely közt a csapatok kicseréltessenek.

Hadsereg parság beleegyezését adta. (530/6)

Bpestről egy vasas zlj. Zalaegerszegre a 20. ddrhoz irányított. (530/8)

5. h. o. kérelmére a 3. h. o. utasított, hogy az 5. h. o. jobb szárnyának előnyomulását tüzéséggel és gyalogsággal támogassa. (530/10)

Ellenséges helyzet:

Következő állapotot meg:

A Triestből Zagrebre irányított francz. szállítmányok Bród illetve Eszéken át Szeged felé gurulnak, ahol ki is lettek rakva.

Szegedről visszatért hírszerzők volt tiszték, *positive* megállapították illetve megerősítették *öt h. o.-hoz* tartozó csapatokat, melyeknek erősege *öt h. o.-nak* meg is felel.

A súlypont Zagreb területéről Szegedre lett áthelyezve.

Jelenleg az a kérdés merül fel, hogy a Szeged körül összpontosított erők a) támadásra lettek összevonva, b) románok erősítésére a tervezett offenzívára való tekintettel, vagy c) továbbítatnak Bukovina illetve Besszarabia felé.

V./31.

Déli helyzet:

1. ddr. szakaszában az ellenség a garamkövesdi *vasúti* hidat birtokába vette. A 16. gy. e. újabban tért nyert.

3. h. o. zömével pihen. Losonc birtokunkban van.

5. h. o. balszárnya Kisgömör és Feled közötti magaslatokon, jobb-szárnya Edelénytől északra és Szirákhegy vonalában. Ellenség Szuha-kállót és Nagykállót megszállva tartja.

6. h. o. Jánosd—Aszaló vonalában Hernád mentén a helyzet nem változott.

Esti helyzet:

1. ddr. Balassagyarmattól északra ismét tért nyertünk.

3. h. o.-nál csak kisebb változások.

5. h. o. Rimaszombatot elfoglalta.

III. hdt. Edelényt szállotta meg és Hernád völgyében Homrog-tól Csobád vonalát érte el.

A hadsereg parság az északi arczvonalon a támadásban résztvevő közvetlenül alárendelt magasabb parságoktól dut-ig jelentést kért be és pedig ellenségről összbnyomás, saját csapataink erkölcsi és physikai állapota, a további működésre. (531/5)

III. hdt jelentése.

Csehek általában visszavonulóban, csak gyengébb ellenállást fejtenek ki.

Románok szívósan ellenállanak. Ügylátszik időnyerésről van szó, hogy Debreczen—Nagyváradról csapatokat szállítsanak fel.

Az ellenségnek Hernádon kifejtett ellenállásnak megtörése után valószínűleg csak Sátoraljaújhely Kassa vonalában lesznek újabb harcok.

Csapatok hangulata 1. h. o. gyenge és rossz, 4. h. o. hangulat emelkedett.

Szándék: támadást legerélyesebben folytatni.

5. h. o.

Ellenség csak *gyengébb* erőkkel állott szemben.

Csapatok hangulata *kitűnő*.

Előnyomulás folytatása legalább Rozsnyó—Nagyröcse—Tiszolcz vonaláig.

3. h. o. Ellenség *rendezett visszavonulásban*.

Csapatok hangulata általában jó.

Szándék Zólyom felé előnyomulni.

1. ddr: Ellenség ellenállást fejt ki.

Csapatok hangulata lelkes!

Szándék: Esztergomnál hídfőt létesíteni. 1 zlj. Lévára előretolni. Érsekújvárra 2 zljat.

Ezen jelentések alapján a *hadsereg parság elhatározása*:

Támadást folytatni.

III. hdt. 1. és 4. h. o.-val Hernádon átkelni és Szerencs felé előnyomulni.

6. h. o. és 10. ddr. Hernád illetve Bódva völgyében előnyomulni.

3. ddr. még az éjj folyamán Szikszóra tolandó előre és feladata Megyaszóra előnyomulni a románok oldalába.

5. h. o. jobbszárnya Rudabányán át Szendrő felé nyomuljon elő a III. hdt. balszárnyának tehermentesítésére.

Sajókaza—Dubicsány közt álló csapatok június 1-én pihennek és előkészületeket tegyék meg június 2-án folytatandó támadásra.

Bánrévei csoport egy különítménnyel Rozsnyóra vonuljon előre. Zöm VI/1-én pihen és előkészül.

Rimaszombati csoport egy különítményt Tiszolcz-felé kikülönít.

3. h. o. zöme Losonc körül marad és egy különítménnyel Zólyom felé nyomuljon elő.

6. h. o.-nak a 3. h. o.-hoz beosztott csapatai Losonczen összevonandók elszállításra.

1. ddr: Különítményt Zólyom felé kiküldeni.
Felvidéki ezredet Ipolyságon összpontosítani.
Erős különítmény Léva felé kikülönítendő.
Párkány-Nánán előnyomulás nem folytatandó. (531/11)

I. hdt. a tervbe vett támadásra a következő előkészületeket tette meg:

A Duna és Tisza közt a parságot a IV. határvédő vörösőr ker. parság (székhelye K. k. Félegyháza) veszi át. A II. h. v. zlj. már a kisteleki védőszakaszban állásban van. Az 51. és 52. vörösőr zlj.-ak egyelőre a Halasi illetve Kalocsai védőszakaszt veszik át. A felváltásnak legkésőbb VI/3-ig kell készen lenni.

A felváltás után legkésőbb június 5-ig a 2. h. o. két ezrede akként összpontosítandó, hogy elszállításuk rövid időn belül végrehajtható legyen, a harmadik ezred Csongrádnál tartandó készen.

Az ütegek a Duna—Tisza közt szintén elszállítatnak. (531/6)

Tekintettel a Párkány-Nána eseményekre az egész hajóraj kivéve a déli demarkációs vonalon álló egységek Esztergomra irányítandók, ahol az 1. ddr. rendelkezésére bocsájtatnak. (531/8)

Az esztergomi helyőrség és az oda irányított vörösőr alakulások az 1. ddr. parságnak rendeltettek alá, amely erőekkel a tervezett hídfő megalakítandó. (531/9 hdm.)

III. hdt. parság kéri a 6. ho-nak a 3 ho-nál lévő részeinek bevonulását.

Már folyamatban. (531/13)

2. ddr. utasítotott, hogy V/2-ra menetkész legyen. 531/15.

Beérkezett jelentések szerint Muraszombaton a vend köztársaságot kikiáltották és ellenforradalmi tünetek észleltettek.

II. hdt. intézkedett. (531/16)

VI./1.

Helyzet délig.

A III. hdt. ma reggel a támadást a Hernádtól keletre felvette és a román haderőket ottan megverte. A románok pánikszerűen menekülnek (összesen 3 ezred állapítotott meg).

Tisza Luczot elfoglaltuk.

Hernád völgyben Forró—Detke—Selyeb—Kupa vonalát értük el.
10. ddr. és 5. h. o. északi irányban nyomul előre.

3. h. o. Losonczi Zólyom felé megy előre. Szintúgy az 1. ddr.
is tért nyert.

Párkány-Nánát vörösöreink elfoglalták.

Csehek általában visszavonulóban.

Esti helyzet:

1. ddr.

Különítményeink Csánkot Léva irányában, továbbá Kékköt, és Csábót Zólyom irányában érték el.

3. h. o. Alsó Szt. Regovánál⁴ (Littkétől északnyugatra) 3 ellentámadást vertek vissza csapataink.

Zólyom felé előretolt különítmény Podrezsánytól északra beasott ellenséggel harcban.

5. h. o. zömével Rimaszombat környékén, egy zlja. Rimabányától délre harcban.

65. ddr. Sajógömört érte el.

III. hdt.: 10. ddr. előcsapataival Szendrőn.

6. h. o. Lak—Kupa Detek—Forró Hernádszentandrás vonalát érte el.

1. h. o. Tiszalúctól előnyomulóban biztosítás Szerencs felé kitolva.

A Miskolcz-féle szállítás alatt lévő 8. h. o. részére következő intézkedések adattak ki:

8. h. o. (21. és 53. gy. e. és Verbóczy zlj) és 17. ddrből (13. és 44. gye.) lesz összeállítva.

A h. o. Taktaharkány—Harangó Csillagtanya—Siskapuszta—Bazipuszta területeire vonuljon fel.

Előreláthatólag feladata:

17. ddrrel Tiszadobnál a Tiszán átkelni, a h. o. zömével pedig vagy a 17. ddr-t követni, vagy pedig Szerencsen át Tokaj felé előnyomulni. (691/2)

A 19. gy. e. a II/13. és III./47. zljakból alakítatik, melyek VI/3-ig Miskolczra irányítandók. (601/3)

A 6. h. o.-nak a 3. h. o.-nál lévő csapatai VI/2-án del. Miskolczon át a 6. h. o.-hoz irányítatnak. (601/10)

⁴ Alsó-Sztregova községről van szó. A napló pontatlanul rögzítette a helység nevét.

6. h. o. polit. megbízottja intézkedést kér, hogy saját repülőink Miskolcz p. u. bombázását meggátolják.

Tekintettel arra, hogy összes repülőink a frontokon vannak, a kérés nem teljesíthető. (601/12)

Intézkedés június 2-ra:

III. hdt. előnyomulást folytatni és elérni 4. h. o-val Tarczal—Mád—Szerencs körletét, különítménnyel Olaszliszka—Tokajt. 3. ddr-ral Abaujszántót, Tállya körletét, különítménnyel Erdőbényét. 6. h. o.-val Hidas Németi—Göncz—Garadna, különítménnyel Abauj Szina.

10. ddr. különítménnyel Torna 5. h. o. üldözést Pelsőcz és Tiszolcz felé folytatja. Zöm mostani csoportosításban megmarad.

3. h. o. elrendelt feladatát megtartja.

1. ddr szintén megtartja feladatát.

8. h. o. felvonulását megkezdi.

Egyelőre hdsz. tartalék.

Elvül szolgál a jelenlegi hadműveleteknél: ellenséget, csapatok teljes kihasználásával üldözni. (601/14)

VI./2.

Helyzet délig:

III. hdt. jobbszárnya tegnap este Taktaharkány—Harangod—Csillag tanya vonalát harc nélkül elérte és ezen körletben éjjelezett. Bal-szárny Forró Magyashegy—Szendrő vonalát harc árán érte el.

5. h. o. Sajó és Rima völgyében biztosításainkat visszaszorították. Ellenintézkedések megtétettek.

3. h. o. A zólyomi különítmény Lónyabánya—Ruzina vonalát érte el, biztosításokkal Turicska Vámosfalva—Divényben.

Ellenség mindenütt ellenállást fejtett ki.

I. nemzk. zlj. Szentpéter környékén.

1. ddr: jobbszárny Balassagyarmattól északra Kiskürtös—Csáb vonalában. Kékkön ellenség beasva. Korpona felé különítmény Rákocz—Németi Szebeléb vonalában.

Pálmay zlj.⁵ egy órai harc után a lakosság lelkes fogadtatása mellett Lévára bevonult.

16. ezred vasútszállítása Lévára folyamatban.

Esztergomi vörös zljak Libad—Béla—Muszla vonalában.

Hajórajunk a gyalogság előnyomulását támogatta.

⁵ Egyes esetekben az egységek megnevezésére nem a hadrendi számot, hanem az illető parancsnok nevét használja.

Esti helyzet:

III. hdt.

4. h. o. Tokaji magaslatokon harcban.

6. h. o. balszárnya ismételt ellentámadásokat visszaverve Felsővadász Szolnok vonalába vonult vissza, Hernád völgyében Garadna—Villány vonalát értük el.

10. ddr. Szendrőtől délre harcban.

5. h. o. Rimavölgyében Keczegét érte el, Sajóvölgyében Tornaaljától északra áll.

3. h. o. Zólyomi különítmény Lónyabánya Ruzina vonalában erős harcban.

Balszárny zlj. Szinváig nyomult előre. A sztregovai völgyben visszavonuló ellenség bekerítésére különítmény Gácsról Szulára irányított.

1. ddr.

Pánczélvonat Érsekújvár felé kifutva Nyitrahidat felrobbantva találta.

16. gy. e. elszállítása Lévára.

Korponai különítmény Rákocz Németi—Szebelés körletében.

Ellenség Selmeczbánya—Korpona vonalában.

Bácskai 15. gy. e. kérte a hadsg parságot, hogy engedje meg a Bácska visszafoglalását. Bácska ellenségtől alig van megszállva.

Hdsg. parnok legközelebb az ezredet meg fogja látogatni és felvilágosítja a helyzetről. (602/5)

Hnpb. értesíti a hadsg parságot, hogy csak a *szükséges pótlások igényeltessenek*, mert kiképzett katonák nagy számban nincsenek és takarékoskodni kell. (602/10)

Intézkedés június 3-ra:

III. hdt. 3. ddr. Sátoraljaújhely felé előnyomulást folytatja.

6. h. o. és 10. ddr. eddigi feladatát megtartja.

Az egész 4. h. o. igyekezzék a Tiszát Tokajnál átlépni és Raka-maznál egy támadó hídfőben Nyíregyháza felé előnyomulni. Ha a hidak fel lennének robbantva, átkelésre előkészületeket megtenni, átkelés előtt azonban a hadsg. parság elhatározását kikérni.

Ha 4. h. o. a Tiszán átkelt, követi az 1. h. o.

Felvonulóban lévő 8. h. o. hadseregtartalék.

5. és 3. h. o. előnyomulását folytassa.

1. ddr. pánczélvonattal egy kiválasztott különítmény Zsarnóczon át Zólyomba az ellenség hátába irányítandó.

Lévai különítmény kocsikon lehetőleg Verebélyt érje el. A zöm Léván tartandó össze, hogy aztán vasúton Aranyosmarótra szállítható legyen.

3. gy. e. zöme Csatta Bély környékén gyülekezendő. Szándék ezen gy. e. Párkányánán át Érsekújvárra irányítani. (602/12)

Muraszombat körül az utóbbi napokban történt eseményekről (vend köztársaság kikiáltása, II/20. zlj. átpártolása stb.) a hdsg parság Bóhm elvt. tájékoztatta, azon kéréssel, hogy az egész ügy elsősorban politikai szempontból bírálendő és intézendő el.

Eddig 6. zlj. és 1½ üteg irányítotott Muraszombati helyzet helyreállítására.

A Muraszombati események a Dunántúlra döntő befolyással lehetnek, mivel Dunántúl a politikai helyzet nagyon kiélesedett és az ellenforradalom fejét mindenütt felüti. (602/14)

A Dunántúl a Déli vasút és Szombathely—Győri vasút vasutasai streikba léptek, mert élelmezésük nem kielégítő, nagy részének kellene vonulni és ennek következtében fokozott munkát kellene végezni.

Czeldömölkön kitört az ellenforradalom.

Felfogott táviratból jutott tudomására, hogy a cseheknel mint főparnok alkalmazott *Piccione olasz tbnk*⁶ május hó 31-én Felső-Magyarországon a parságot átadta. (602/16)

Ellenséges helyzetben nagyobb változás nem állott be.

VI/3.

Helyzet délig:

1. ddr. Lakosság bemondása szerint csehek Komárom kiürítésére készülnek. Érsekújvárnál lakosság állítólag harcban a csehekkel. Esztergomi vörösörök Perbete vonalban.

16. gy. e. Lévára érkezett. Korpotnától délre Németi Rákocz vonalában harc.

3. h. o. Balszárnny lassú előnyomulásban a sztregovai völgyben, zólyomi különítmény álló harcban Lónyabánya Ruzina vonalában. Jobb szárny előtt ellenség visszavonulóban.

5. h. o.: 39. ddr. ellenséget a Rima völgyben visszavetette. Sajó-völgyben támadás Bai-tető 329 magaslaton lévő ellenségre.

⁶ A Magyar Tanácsköztársaság ellen a cseh-burzsoá hadsereg hadműveletet olasz és francia tábornokok vezették.

10. ddr. Szendrőtől délre lett visszaszorítva.

III. hdt. 6. h. o. Magashegyet (Szendrőtől keletre) újra elfoglalta, szintúgy Göncz—Ruszkát nehéz harcok után.

4. h. o. Tarczalnál ellenséggel harcban.

Helyzet estig:

1. ddr. Érsekújvárt elfoglalták. Németiről Teszére szorították vissza különítményünket.

3. h. o. Nemzetközi ezred Losonctól északnyugatra Lónyabányánál csehek vonalát nehéz harc után áttörte és előnyomulását Detva felé folytatta.

5. h. o. Rimavölgyében csapataink Felsőpokorágyra szorítottak vissza. Sajóvölgyben Gömörpanyit foglaltuk el.

19. ezred Felsőnyárádtól északra harcban áll.

III. hdtest

10. ddr. Szendrőtől délre még harcban.

6. h. o. Hernádvölgyben Gönczipuszta—Vécse vonalában.

3. ddr. Erdő-Berényt érte el.

4. h. o. Tokajt és Bodrogkeresztúrt elfoglalta s a románokat Tiszától keletre visszavetette.

I. hdt. Szolnoktól délre ellenséges csapatok felváltattak. A használt lövedékek francia típusúak. (603/3)

Intézkedés június 4-re:

A VI/3-ra intézkedés fent marad.

III. hdt. a hds. parság rendelkezésére Miskolczon az 53. gy. e. három zlj-át és egy üteget helyezzen készenlétbe.

1. ddr. Érsekújvárról kísérelje meg Komárom megszállását. (603/12)

Hadügyi Népb. a 26. és 27. nemztk. ezredek felállítását rendelte. (603)

VI. 4.

Helyzet délig:

III. hdt.

4. h. o. Tokaj—Olaszliszka körletében egy oszloppal útban a Bodrogon át Zalkod felé.

3. ddr. a 7. m. gy. e. útban Sárospatak felé.

6. h. o. Hernádvölgyben Gönczöt és tovább nyugatra Buzitát érte el, ahol harcban áll.

10. ddr. még Szendrő előtt harcol.

5. h. o. jobbszárnya Rudabányán át üldözi az ellenséget, míg a Sajó és Rima völgyben Tornaaljáig illetve Rima-Szombattól délre ment vissza ellenséges nyomás következtében.

3. h. o. jobb szárnya Breznicko községet (Losonctól északkeletre) érte el.

H. o. zöme ellenséget Detváról délkeletre vetette vissza.

1. ddr. egyes részei csehekkel harcban áll.

Hadihajórajunk gyalogságunk előnyomulását Zsitva torkolatánál támogatta.

Ellenséges helyzetről egy összefoglaló megbírást⁷ adott ki a hadsereg parság.

Cseheket hadműveleteink teljesen meglepték. Cseh csapatoknak javarésze harcban állott, meglehetősen veszteséget szenvedett és felbomlott, úgy hogy csak kb. 17 zlj. marad, amely keveset szenvedett.

Románok hadserege 2—3 ho. (erdélyi románok) a Tiszamentén és kb. 3 h. o. tartalékban. Az utolsó ütközetben a 81. és 82. gy. e. és 9. vad. e. nagy vereséget szenvedett és már alig jön számításba. Összértéke a román csapatoknak csekély és bizton számíthatunk azzal, hogy a Kamaznál mért első csapás a románok sorait annyira fogja megbontani, hogy egyhamar nagyobb ellenállással számolnunk aligha kell.

Francia erők: Szeged—Szentés—Arad környékén kb. 5. francz. h. o. Triestből a csapatszállítások még folyamatban. A csapatok harczértéke jó. 70 százalék színes csapat.⁸ Lehetséges, hogy a Tiszától keletre francz. csapat felvonulás folyik.

Szerb hadseregnek nagyobb erői nem állanak velünk szemben. Duna—Tisza közt kb. 1½ ezred, Dunától nyugatra kb. 2 ezred. Támadási szándékuk aligha van. (604/6)

Dunántúl *hadműveleti területnek* nyilvánított. (604/8)

Dunahajóraj katonáinak *parancsnoki jelvények* rendszeresítettek. (604/9)

Intézkedés VI/5-ére:

Eddigi feladat általában megmarad.

Ha Tisza Dobnál a Tisza átkelés sikerül, hdsg parság. szándéka, 8. h. o.-t és utána az 1. h. o.-t a jobbszárny biztosítására Bud Szt. Mihályra irányítani.

5. h. o. erősítésére két zlj. 13 és egy üteg Miskolczról Putnokra irányítatott.

Surány—Ösgyán lévő csoport kész legyen 5. h. o. balszárnyát támogatni.

1. ddr. előnyomulását Zólyom felé folytassa.

Garam völgyében lévő erők Léván összpontosítandók, szándék Verebélyen át Nyitrára előnyomulni és cseheket megverni. (604/12)

⁷ értékelést.

⁸ Ismeretes, hogy a francia hadseregen belül gyarmati egységek is szolgáltak. Magyarországon főleg szenezáll négerök voltak.

Esti helyzet:

III. hdt.

4. h. o. részei a Tiszán Zalkodot elérték.
 3. ddr. Bodrog Olaszit érte el.
 6. h. o. előnyomulásában Gönczre lett visszaszorítva. Balszárny Tornynos Domb Haraszt.
 10. ddr. Szendrónél harcban áll.
- Ellenséges helyzet III. hdt. szemben: románok Tisza Dob, Tisza Lök, Tisza Eszlárt, Rakamazt megszállották. Csehek Sátoraljaújhely felé és onnan Kassára visszavonulóban.
5. h. o. harcban Tornaljától délre és Rima Szombattól északra.
 3. h. o. jobbszárnya tért nyert. Zöme Dettva előtt.
 1. ddr egy különítménye Léváról—Verebélyig nyomult előre.
- Déliszárnyon csapataink Érsekújvár—Ogyalla—Hetány—Kurtakeszi vonalában.
- VI./5.

Déli helyzet:

1. ddr: Pánczélvonat Aranyosmarótra befutott.
 3. h. o. zólyomi csoport Dettvától délkeletre és délnyugatra lévő magaslatokat foglalta el és tartotta ellentámadások ellen.
- A h. o. jobb szárnya előnyomul a 39. ddr. tehermentesítésére.
5. h. o. 39. ddr. Felsőpokorágy és Széplak pusztá vonalában (Rima Szombattól északra) előnyomulóban. 65. ddr Sajóvölgyben Tornaaljától délre álló harcban. Jobbszárny Rudabányától északra előnyomulóban.

III. hadtest:

10. ddr. Szendrőtől északra előnyomulóban.
6. h. o. balszárnya Krasznavaajda Büttös körletéből N. Ida felé előnyomulóban. Hernád csoport Perény—Tornynos Németi—Göncz vonalából előnyomulást folytatja.
3. ddr. Sárospatakra bevonult.
4. h. o. Kenyezlő—Talkad—Tokaj vonalában.

Esti helyzet:

1. ddr. Csapatunk Aranyosmarót—Verebély—Érsekújvár vonalában. Felderítés Nyitra és Komárom irányába bevezetve.
16. gy. e. Léváról a Rárossvölgyben Zólyom felé előnyomulóban. Katonai csoport Németit elhagyta.
3. h. o. Balszárny visszaszorított. Zólyomi csoport Detva körül. Jobbszárny Sóslehota—Uhorszka vonalában.
5. h. o. Rima völgyében Ráhót érték el. Sajóvölgyben változatlan. Ellenség gyülekezőben. 19 ezred két zászlóalj-t Kelemesre szorították vissza csehek.

III. hdt.

10. ddr. Szalonna körletében.
6. h. o. Nagy Ida elfoglalva.
3. h. o. Sátoraljaújhelytől nyugatra.

Ellenséges helyzetben következő változás állott be.

Szegedről Aradra az utolsó 10 nap alatt két fr. ezred lett áthelyezve. Továbbá két ezrednek elszállítása Keleti irányban Makón át megállapított. Két ezred pedig ismeretlen irányba lett elszállítva, ami arra enged következtetni, hogy már jelzett francia felvonulás a Tiszától keletre, mégis folyamatban van. Lehetséges azonban az is, hogy említett csapatok Beszarábia felé szállítatnak el.

Cseh helyzet akként foglalható össze, hogy erősítések úgy Csehországból, mint a Ruszin Ukrajnában⁹ levő csapatoktól beérkeztek és különösen a középső szakaszban (Sajószakaszban) az ellenállás erősödött.

Dunántúl a vasutas sztreik, mely az ellenforradalmárok biztatására ütött ki, megint befejezést nyert.

VI/6.

Déli helyzet:

1 ddről egy csoport Korponára vonult be.

3. h. o. balszárnya Abelovánál visszamaradt. Dettvánál az ellenséget visszavetettük.

5. h. o. csehekkal harcban.

6. h. o. Reszte—Csukás — 300 vonalában harcban. Hernádnémeti csoport előnyomulóban.

Az Éjjel a 4. h. o. egy része megkísérelte az átkelést Balsánál (Tokajtól keletre), de visszavetett. (200 embert és 7 gp. veszítettünk.)

Esti helyzet:

1. ddr. Selmeczbányát elfoglalta és csapatunk fél úton van Korpona és Zólyom közt.

3. h. o. előnyomulásban.

5. h. o. Rimavölgy változatlan. Sajóvölgyben Kövecses—Sajókeszi Pószoba vonalában.

III. hdt. 6. h. o. bevonult Kassára és Sátoraljaújhelyre.

Hadseregparáság elhatározása június 8—10 táján az északi csoporttal Tokaj—Tisza Dobnál a Tiszán átkelni.

I. hdt. minden előkészületet tegyen meg, hogy az északi szárnnyal egyidejűleg a főerővel Szolnoknál és kisebb erőkkel Csongrádnál a Tiszán átkeljen. (606/5)

⁹ Kárpátukrajna megnevezése.

19. gy. e. részei Putnoknál gyülekeztek és Miskolcra szállítatnak, ahol az ezred kiegészítést nyert. (606/3)

Hdsg. parság a 13. gy. e. törzset és 17 ddr. törzset (8. h. o.-tól) felirányította 5. h. o. rendelkezésére Bánrévére.

Hírszerző jelentése szerint *francz. erők Szegedről elszállítatnak* és 1600 vagon álljon ottan már rendelkezésre.

VI/7.

Délig helyzet:

1. ddr. balszárnyát Érsekújvárnál és Heténynél állítólag vissza lett szorítva.

3. h. o. folytatja előnyomulását Zólyom felé.

5. h. o. Sajóvölgyben ellenség még Tornaaljánál.

III. hdt. 10. ddr. Kovácsi psz. Rudvalenke vonalában.

6. h. o. balszárnya Szepse—Jánok vonalában. Zöm Kassán, biztosítások Hernád—Tihany—Bankó vonalában. Idabukócznál harcz.

1. h. o. menetben Kassa felé.

3. ddr. Sátoraljaújhelyen, biztosításokkal Széphalmon.

Különben változatlan.

Esti helyzet:

1. ddr. Zólyom elfoglalva.

3. h. o. előnyomulóban Zólyom felé és Nagyszaltnát érte el.

5. h. o. Tornalja—Bai—Vaskapu vonalában.

III. hadtest: 6. h. o. Kassán előretolt különítmény Idabukócz—Jahadina—Abos vonalában.

3. ddr. előtt csehek visszavonulóban.

Különben változatlan.

Hadsereg parság szándéka:

Bodrog—Tisza vonaltól északra egyelőre az erre szánt erők zömét Sátor Alja Újhely—Kassa—Rozsnyó vonalában vissza tartani erős különítményeket Csap—Gálszécs—Abos—Igló—Dobrináig előre tolvá.

Irányelvek:

Bodrog és Kassa—Margitfalva között fekvő területen levő erők mint 1. h. o. vonandók össze. E h. o. feladata az előretolt vonalig terjedő területet birtokba venni és ellenséges támadások ellen megvédeni. 1. h. o. később hadsereg közvetlen lesz.

6. h. o. mint hdsg. tartalék Kassán és attól délre gyülekezendő. Tüzérsége pár napi pihenés után III. hdt. rendelkezésére bocsátatik. 6. h. o. hadsereg közvetlen lesz, ha. 1. h. o. a III. hdt. kötelékéből kilép.

III. hdt. parsága alatt a 4. és 8. ho. feladata Tokajnál a Tisza-átkelésének kierőszakolására minden előkészületet megtenni.

Előkészületek VI/15-ig megteendők.

53. gy. e. mint hdsg. tartalék Miskolczon összevonandó. (607/10)

Egy elfogott cseh embernél egy eredeti francia intézkedést találunk, mely a cseh fővezetőség tervét tartalmazta. Ebből kivehető, hogy a csehek Kassát tartani akarták és a Hernád völgyében ellentámadásba akartak átmenni. (607/12)

VI./8.

Déli helyzet:

Előnyomulás Zólyom felé, Rima, Sajó és Bodrog völgyben folytatva.

Kassától északra Abosnál ellenséges támadást visszavertünk.

Sátoraljaújhelyről Alsómihály felé nyomolunk előre.

Ellenség Bodrogszög és Bodrog-szerdahelyt még tartja.

Esti helyzet:

1. ddr. Érsekújvárt vörösőr zljak kiürítették. Csehek állítólag Aranyosmaróth Verebély—Érsekújvár irányából támad.

3. h. o. zöm Zólyomon. Jobbszárny Rimakokovánál.

Ellenség Besztercebánya felé visszavonulóban.

5. h. o. Nyustya—Pelsőcz—Szilicze vonalát érte el.

III. hdt.

10. ddr. ellenség ellenállását megtörve Bodva—Szilason túl nyomult előre.

6. h. o. balszárnya Zsarnó—Somodi vonalában (Tornától keletre) harcban.

Kassa körül a helyzet változatlan. Biztosító csapatok északkeletre Rankfűred—Derjő és Szaloncújvárost érték el.

Sátoraljaújhelytől északra üldözzük a cseheket.

Bécsből érkezett jelentés szerint *ellenforradalmi csapatok* állítólag Steinbrückben gyülekeznek, hogy Muraközben betörjenek. (608/4)

1. ddr. értesített, hogy 16. gy. e. Zólyom és Garamberzencz környékein elszállításra készen van.

11. gy. e. két zlj. 1 ddr. rendelkezésére bocsájtatik. (608/8)

3. h. o.-nak következő *intézkedés* adatott ki:

A h. o. feladata a 80. ddr. parság alatt álló nemzetk. ezredekkel és a h. o.-nál lévő ütegekkel az üldözést Körmöczbányán át Ruttká felé erőlyesen és gyorsan felvenni és Igló Poprádi vonalat elzárni. Garamberzencznél egy zlj. és üteg biztásra nyugat felé visszahagyunk. (608/9)

5. h. o.-nak következő *intézkedés* adatott ki:

Újonnan beérkező 17. ddr. parsága alá rendeltetik 13. gy. e. és a Sajóvölgyben lévő ütegek, mellyel Rozsnyó elfoglalandó.

Csetnek, patak völgyében és Jolsva patak völgyében üldözést csupán erősebb járőrök hajtsák végre.

39. ddr. csoport Tiszolcz felé egy külön összeállított különítménnyel folytassa. Ddr. megmaradó részei Nyustyán gyülekezendők. (608/10)

III. hdt. Kassa—Béla környékén lévő ellenséges csoportot verje vissza, hogy az ellenség visszavonulása a Felsőhernád völgyben sietessék.

10. ddr. az 5. h. o. -val egyetemben Rozsnyót szállja meg.

Szepesitől Torna felé irányított csoport az ellenséget csupán üldözze. (608/11)

53. gy. e. utasítatott, hogy VI/9-én Miskolczról 1. ddr.-hoz elszállítassék. (608/12)

Garamberzenczétől a Dunáig terjedő szakaszban lévő csapatok VI/10-én dél 12 h-kor a 3. h. o. parság alá lépnek.

H. o. zöme Garam Szt. Benedek Léva-Nagyszálló környékén gyülekezendő.

Feladat: Nyugat felé előnyomulni és birtokba venni. Ellenséges támadás esetén a h. o. erőinek összevonása után ellentámadással kiverni és Nyitrát elfoglalni. (608/10)

Ellenséges helyzet:

Tokajtól délre a ? vad. h. o. állapotot meg. Szintúgy III/83. zlj. Szegedről állítólag Bánába szállítatnak francia erők.

Clemenceau a békekonzferencia elnöke, értesítette magy. tanács-kormányt, hogy szándékában van a tanácskorm. képviselőit a béke-konzferenciára meghívni, azonban szüntessük be támadásainkat.

Magy. tanácskormány azt válaszolta, hogy a különböző kérdések megtárgyalására egy bizottság összejvetelét javasolja Bécsben. Alapul véve az 1918. nov. 13. fegyverszüneti egyezményt.

VI./9.

Helyzet délig:

80. ddr. előnyomulóban Besztercebánya felé.

5. h. o. 39. ddr. élével Tiszolcztól délre Hacsót érte el és 65. ddr. folytatja előnyomulását Jolsva és Rozsnyó irányában.

III. hdt. 10. ddr. Tornára érkezett.

1., 4. és 6. h. o. változatlan.

3. ddr. csoport Töketerest érte el felderítő különítményével.

Helyzet este:

1. ddr. ellenség koncentrikus támadás Léva ellen visszaveretett. Garam folyó a kezünkben.

3. h. o. 80. ddr. előnyomulását Besztercebánya felé folytatja.

5. h. o. 39. ddr. éle Hacsót elérte, Tiszolcztól délre még ellenséges ellenállás. 65. ddr. Jolsva—Csetnek—Pelsőcz Szilicze vonalában.

III. hdt. 101. gye. különítménye *Eperjesbe bevonult.*

A 49. gy. e. I. és II. zlj.-ből egy zlj. alakítandó és még ma éjjel Párkány-Nánára szállítandó. (609/5)

8. h. o. parság, 44. gy. e. és 2/44. tüz. oszt. törzs és 2/44. üteg Bozsotnyék—Emőd körül gyülekezik, ahol ezen részek berakatnak.

Hdsg parság VI/11-én dut 6 h-kor berakással számít.

Tiszamegfigyelést 2 ddr. veszi át. (609/6)

Hdsg. parság elhatározása tekintettel az általános helyzetre:

Először a cseh hadsereggel hosszabb időre leszámolni és azután a Tiszán átkelve a románokat megverni.

Ennek folytán a hdsg. parság a Dunától északra egy nagyobb erőt von össze és ezzel nyugati irányban támadólag lép fel, míg a Hernád és Vág völgyében jelenleg visszavonuló erőket csakis megfigyel és egy csoportnak Ruttka felé való előretolása által a Vágvölgyének kiürítését kierőszakolja.

E hadműveletekre a III. hdt-nek a 2. és 3. ddr. 1. h. o. és 17. ddr. rendeltetik alá.

Feladata: ellenség esetleges átkelését a Tiszán megakadályozni, visszavonuló ellenséget különítményekkel követni és visszavonulásában zavarni. A zöm Sátoraljaújhelyen, Tokaj, Kassán és Rozsnyón visszartartandó.

A III. hdt. területén Kassán a 6. h. o. és Milkoczon az 5. h. o. marad hadsereg tartalék.

4. h. o. mielőbb Szerencs környékén Hatvan felé elszállítatik. E h. o. gyors elszállításától függ elsősorban a meglepetés.

A Tokaji átkelésre vonatkozó előkészületek tovább folytatódnak. (609/8)

Kossányi volt alezredest a hdsg. parság mint *ddr. parnokot* megbízta mindazon erők feletti parsággal, melyek a Dunántúl északra az Érsekújvári vasútvonal mindkét oldalán állanak. E csapatok: 1 nkz. zlj. és kb. 2 zlj.-ból alakított vörös ór. Gödöllőről egy zlj. ma dut. indult el Párkány-Nánára. (609/12)

VI./10

Déli helyzet:

3. h. o. Garamszegnél ellenség még ellenáll.

5. h. o. 39. ddrrel Tiszolcztot érte el, felderít Breznóbánya felé és üldözi a visszavonuló ellenséget Murányalja felé. 65. ddr. változatlan.

III. hdt. 1. h. o. eltolásban Eperjes—Kisszeben területére.

Ellenség: Eperjestől nyugatra Branyiszkón át visszavonulóban.

Esti helyzet:

80. ddr. Ellenség Zólyomtól északra elkeseredett ellenállást tanúsít. 65. ddr. Nagyrőcze—Csetnek vonalában, 13. gy. e. Rozsnyónál megtörve ellenség ellenállását bevonult.

III. hdt. 10. ddr. Szádalmás—Meczenczef—Szepsi területén.

1. h. o. zómével Eperjesen biztosításokkal Szinye—Kisszeben és Bártfán.

Ellenséges helyzet megbírálása magasabb parságoknak kiadott. *Cseh haderők* utóvédharcban visszavonulóban vannak. Csak Nyitra és Komárom közt összpontosítanak nagyobb erőket, melyekkel valószínűleg Érsekújváron át hajtják végre ellentámadásukat.

Románok Rakamaz Csap—Nagyvárad közt kb. három h. o. összpontosítottak.

Francziák úgylátszik Szegedről a Tisza mögé csapatokat eltoltak.

Szerbek csak kisebb erőkkel rendelkeznek, mivel főerejüket Karinthia felé szállítattak el. (610/5)

Légi felderítés újonnan lett szabályozva. (610/8)

Csehek több helyen *parlamentairt* küldöttek át azzal, hogy a cseh és magyar kormány közt fegyverszünet létesítetett volna, amiért az ellenségeskedések beszüntetendők lennének.

Alárendelt parságok értesítettek, hogy ez nem felel meg a valóságnak. (610/11)

Hadseregparság szándéka a Dunántúl levő csapatok nagy részét, nevezetesen 17., 18. és 20. ezredeket és menetkész útegeket a Dunától északra bevezetett hadműveletekre felhasználni.

Menetkész alakulások Esztergomra elszállítandók. (610/12)

80. ddr. közvetlen a hdsg. parságnak rendeltetett alá. (610/13)

VI./11.

Déli helyzet:

Kossányi ddr. Újmocs—Bátor Keszi—Újfalú vonalában. Kürt ellenség által megszállva.

3. h. o. Lévánál a Garam mentén csatározás.

80. ddr. Zólyomtól északra Badint elértük.

5. h. o. zöm Tiszolcz és Rozsnyónál. 39. ddr. biztosításai Gömör-vég—Murányaljánál.

III. hdt. 10. ddr. zöm Tornán, biztosításai Szomolnok és Meczenczeff felé.

1. h. o. felderít Eperjestől nyugatra Héthárs, Siroka és Margitfalva irányában.

6. h. o. zöme Kassán.

3. ddr. zöm Sátoraljaújhely, biztosítás Tőkésterebes, Nagy Mihály, Királyhelmech (Csaptól nyugatra) és Nagykövesden.

Telefonértesítés szerint Homonnát, Mezőlaborcot, Takcsányt a csehek kiürítették.

Ellenséges tüzérség Szolnokot erősebben lőtte. (4 halott, 8 sebesült.)

Esti helyzet:

Kossányi ddr. Újmocs—Bücs és Madpuszta vonalában.

3. h. o. Lévánál az ellenséges harcban Garam nyugati partjára vetette vissza. Lévát 3 zlj. támadta.

80. ddr. Besztercebányától délre Badinál szívós harcok.

III. hdt. 1. h. o. biztosító osztagai nyugati irányban Héthárs—Szinye—Berki vonalában (Eperjestől délnyugatra). Ellenség Lubló és Sirok irányában visszavonulóban.

Abostól északnyugatra Kacsány Kelenbir és Szedlicze ellenség által megszállva.

5. *Munkásezred* és 19. gy. e. felett a 65. ddr. parság veszi át a parancsnokságot Miskolczon. (611/5)

Mucs Sándor alez.

A naplórészletben használt rövidítések teljes értelmezése

zlj.	= zászlóalj
gy. e.	= gyalogezred
h. o.	= <i>hadosztály</i> (esetenként H. O. rövidítést használ)
ddr.	= <i>dandár</i> (esetenként Drr. rövidítést használ)
dut.	= <i>délután</i>
parság.	= <i>parancsnokság</i>
hdt.	= <i>hadtest</i>
hdsg. parság	= <i>hadseregparságnokság</i>
del.	= <i>délelőtt</i>
hdsg.	= <i>hadsereg</i> (van amikor csak hdg. rövidítést használ)
kat. főparság	= <i>katonai főparancsnokság</i>
g. p.	= <i>géppuska</i>
psz.	= <i>puszta</i>
francz.	= <i>francia</i> (más esetben csak fr. rövidítést használ)
ker. parság	= <i>kerületi parancsnokság</i>
h. v. zlj.	= <i>határvédő vörösőr zászlóalj</i>
Hadseregparság	= <i>hadseregparságnokság</i>
nemzk. zlj.	= <i>nemzetközi zászlóalj</i> (más esetben csak nkz. rövidítést használ)
fds. parnok	= <i>hadseregparságnok</i>
Hnpb.	= <i>Hadügyi népbiztosság</i>
tbnk.	= <i>tábornok</i>
m. gy. e.	= <i>munkás gyalog ezred</i>
vad. e	= <i>vadász ezred</i>
gp.	= <i>géppuska</i>
tüz. oszt.	= <i>tüzérosztály</i>

TARTALOM

TANULMÁNYOK

DR. MÜNNICH FERENC	Az Októberi Forradalom és a magyar Vörös Hadsereg - - - - -	3
	Részletek Szántó Béla volt hadügyi népbiztos visszaemlékezéseiből (közl.: dr. Szántó Rezső)	39
LIPTAI ERVIN alezredes	A Magyar Tanácsköztársaság katonai stratégiájának néhány kérdése - - - - -	56
DEZSÉNYI MIKLÓS	A magyar vörös dunai hajóraj az 1919. évi honvédő háborúban - - - - -	73
MAJER VILMOS	A magyar Vörös Hadsereg 46. gy. ez. III. zj. 10. százada a Magyar Tanácsköztársaság északi hadjáratának harcaiban - - - - -	97
KUN JÓZSEF százados	40 éves a Hadtörténelmi Levéltár - - - - -	125

HADTÖRTÉNELMI APRÓSÁGOK

Egy munkásezred történetéből (Tölgyesi Lajos) - 143

A MAGYAR KATONAI NYELV FEJLŐDÉSE

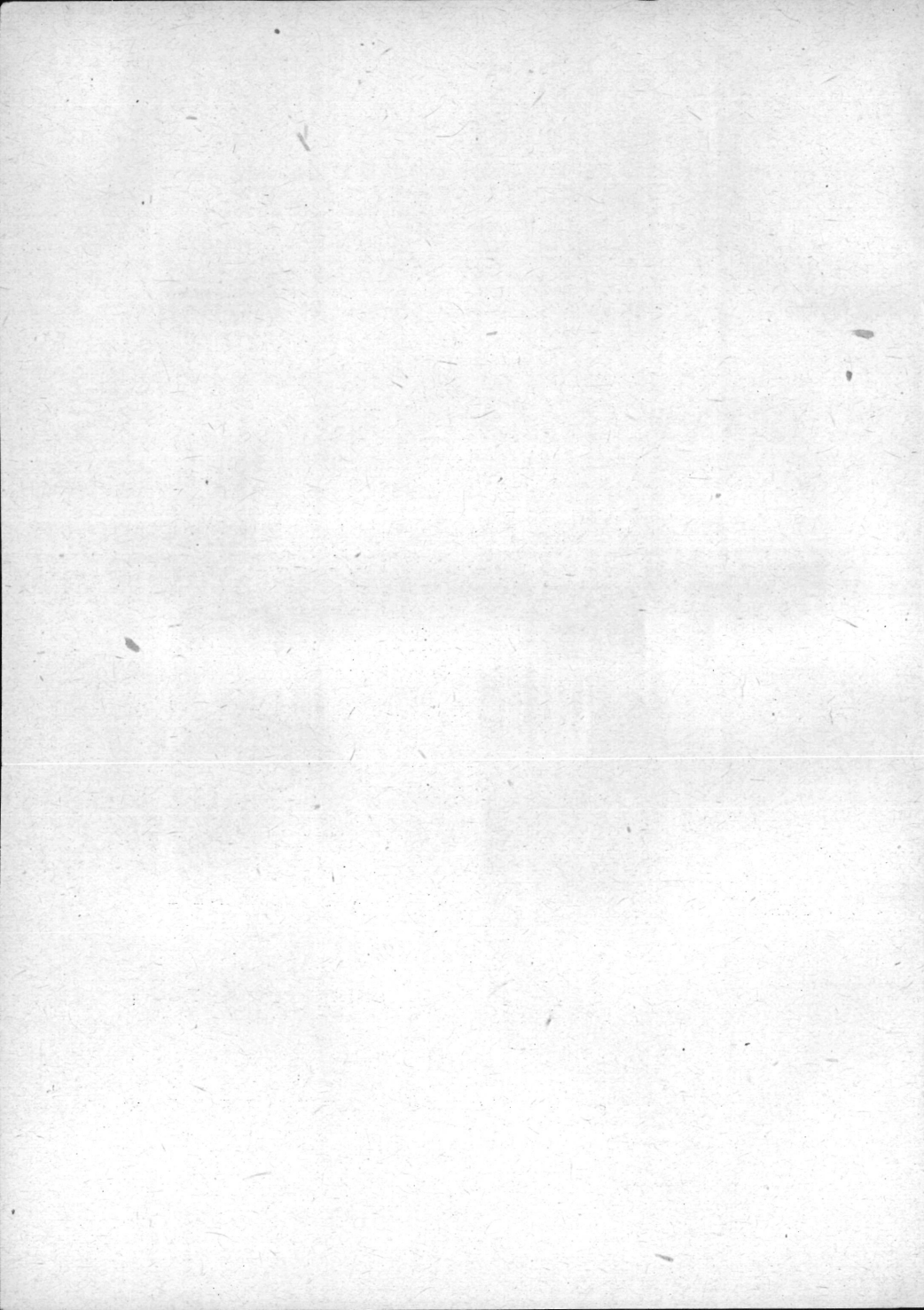
MARKÓ ÁRPÁD a történettudományok kandidátusa	Adalékok a magyar katonai nyelv fejlődéstörténetéhez (III. közlemény) - - - - -	151
--	---	-----

SZEMLE

Hajdu Tibor: Tanácsok Magyarországon 1918-1919-ben (Tóth Sándor százados) - - - - -	167
---	-----

HADTÖRTÉNELMI OKMÁNYTÁR

A Magyar Vörös Hadsereg diadalmenete (Közl.: Mucs Sándor alezredes) - - - - -	175
---	-----

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ

МЮННИХ ФЕРЕНЦ:	Октябрьская революция и венгерская Красная Армия — — — — —	3
	Отрывки из воспоминаний Бела Санто, бывшего народного комиссара по военным делам (публикует Санто Режо) — — — — —	39
Подполковник ЛИПТАЙ ЭРБИН:	Некоторые вопросы военной стратегии Венгерской Советской Республики — — — — —	56
ДЕЖЕНИ МИКЛОШ:	Венгерская красная дунайская флотилия в Отечественной войне 1919 года — — — — —	73
МАИЕР ВИЛЬМОШ:	III. батальон 46. похотного полка венгерской Красной Армии в северном походе Венгерской Советской Республики — — — — —	97
Капитан КУН ЙОЖЕФ:	40-ая годовщина Военно-исторического Архива —	125

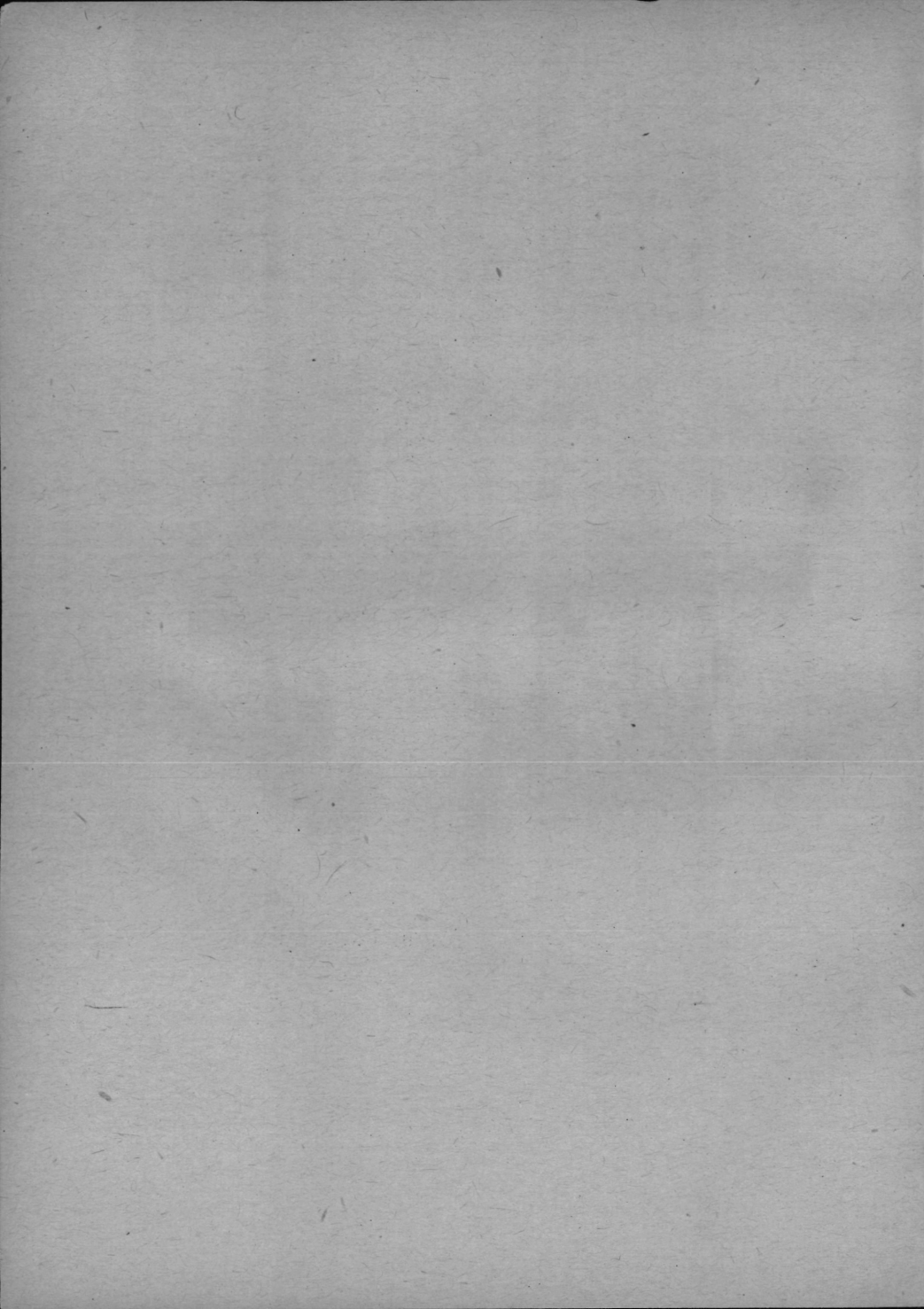
КОРОТКО ПО ВОПРОСАМ ВОЕННОЙ ИСТОРИИ

Из истории рабочего полка (Толдьеш Лайош) — 143

РАЗВИТИЕ ВЕНГЕРСКОГО ВОЕННОГО ЯЗЫКА — — — — — 151

РЕЦЕНЗИИ — — — — — 167

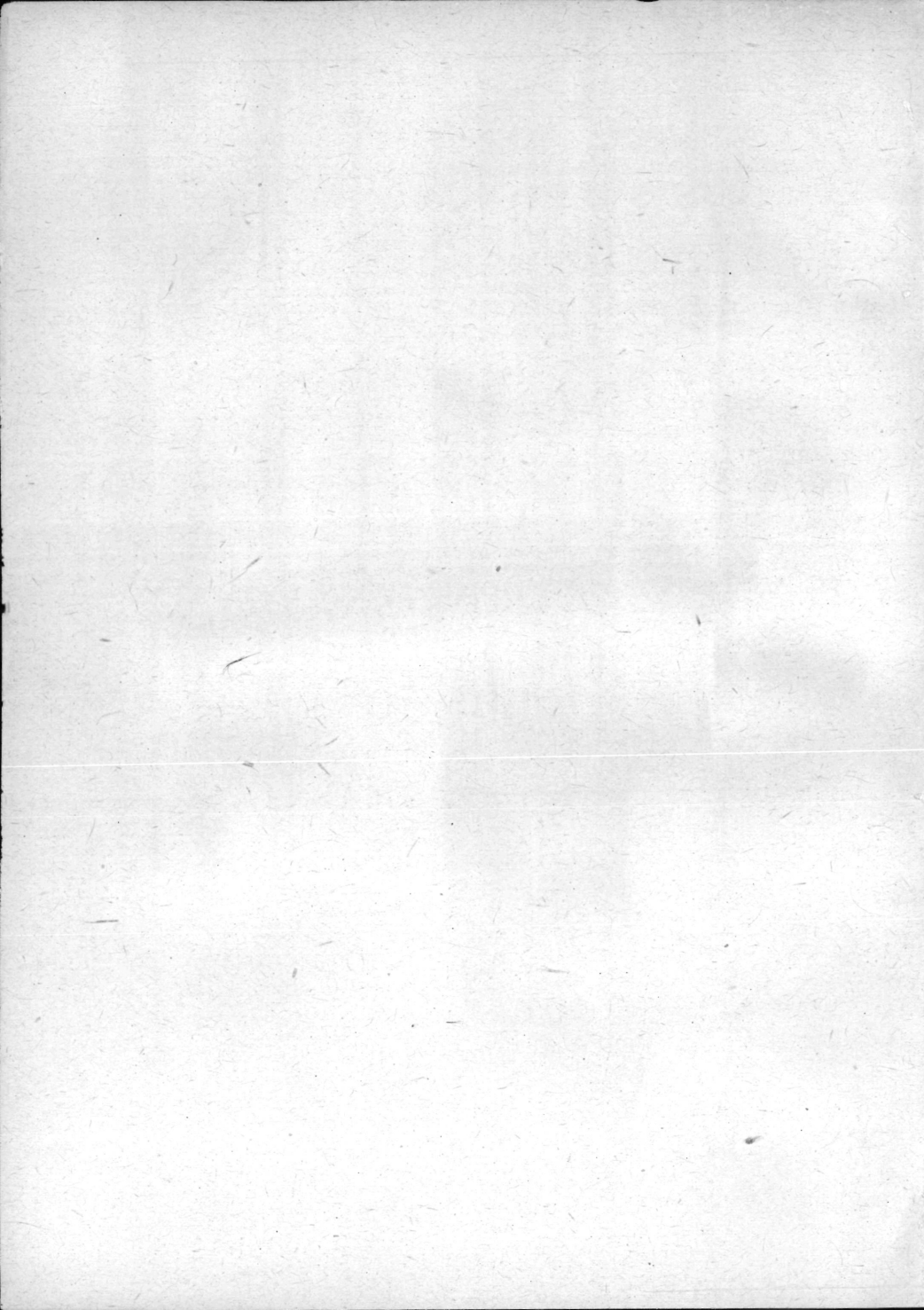
ВОЕННО-ИСТОРИЧЕСКИЙ АРХИВ — 175

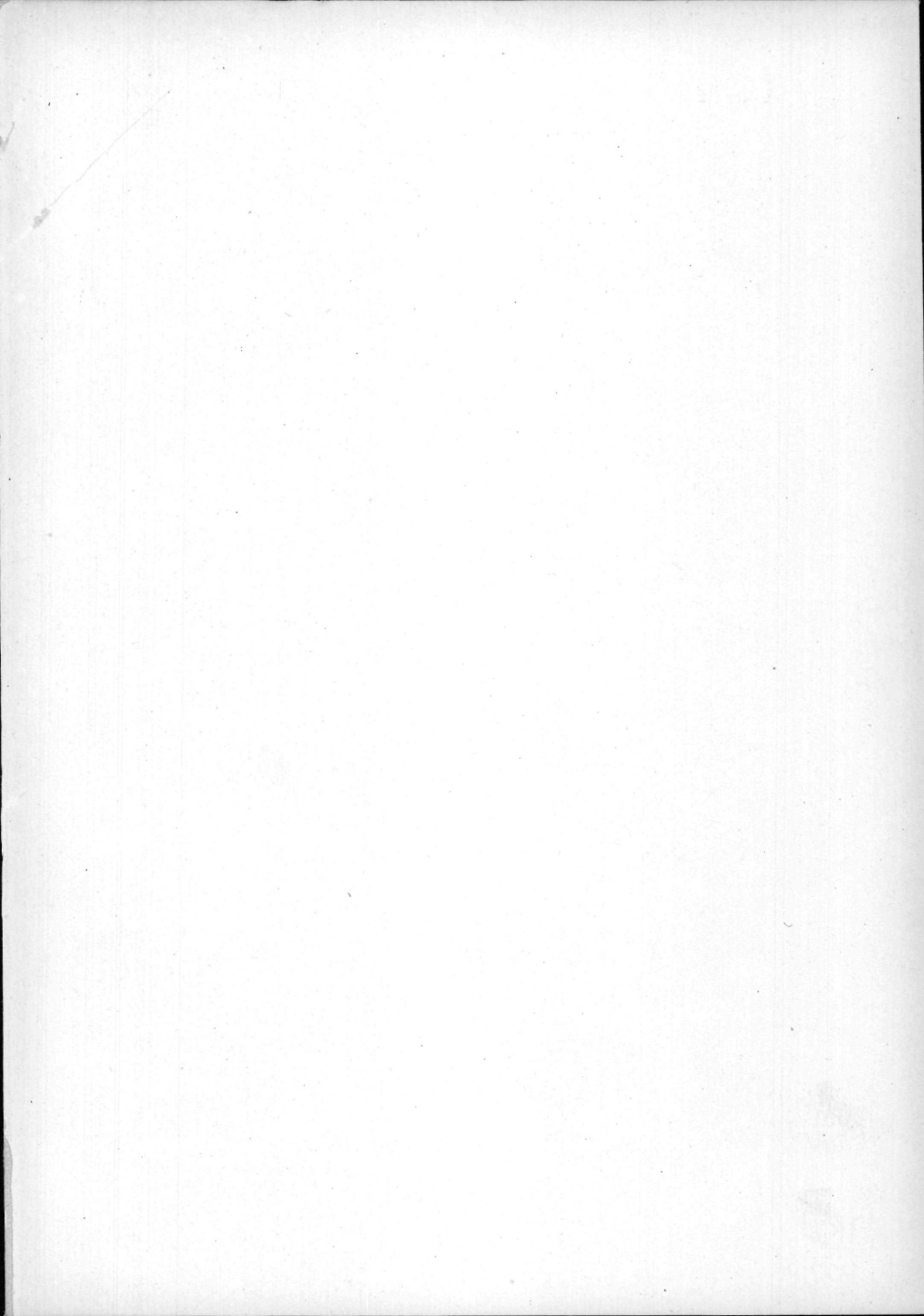

INHALTSVERZEICHNIS

STUDIEN

DR. FERENC MÜNNICH	Die Oktober-Revolution und die ungarische Rote Armee - - - - -	3
	Aus den Erinnerungen dem ehemaligen Volkskommissar für Kriegswesen von Adalbert Szántó Details (Dr. Rezső Szántó) - - - - -	39
ERVIN LIPTAI Oberstleutnant	Einige Fragen der militärischen Strategie der Ungarischen Räterepublik - - - - -	56
MIKLÓS DEZSÉNYI	Die ungarische rote Donauflotte in dem Landesverteidigungskrieges 1919 - - - - -	73
VILMOS MAYER	Die 10. Kompanie des 46/III. Bataillons in den Kämpfen des nördlichen Feldzugs der Ungarischen Räterepublik - - - - -	97
JÓZSEF KUN	Das Kriegsgeschichtliche Archiv is 40 Jahre alt -	125
	Kriegsgeschichtliche Kleinigkeiten - - - - -	143
	Die Entwicklung der ungarischen Militärsprache	151
	Rundschau - - - - -	167
	Kriegsgeschichtliche Urkundensammlung - - -	175

Ára: 16, — Ft